

Zinloos debat

Geert ten Dam

Voor wetenschappers is het duidelijk: inenting tegen baarmoederhalskanker en mazelen zijn veilig en de vaccinatiegraad moet groter, want het gaat niet goed. Als het zo doorgaat, breken er weer ziekten uit die lang onder controle zijn geweest en vallen er misschien wel doden. Het belang van inenting is uitgebreid onderzocht en wetenschappelijk aangetoond. Er zijn legio rationale argumenten vóór vaccinatie te noemen. Het is logisch!

Ja, logisch, voor wetenschappers. De praktijk is weerbarstiger. De kloof tussen experts en publiek groeit. Een rapport van het RIVM of een advies van de Wereldgezondheidsorganisatie is niet meer voldoende om mensen te overtuigen. Er is niet langer één autoriteit, er is een grote verzameling websites, blogs en discussiefora met alternatieve autoriteiten. Met, inderdaad, hun eigen, alternatieve feiten.

Retorische trucs worden daarbij niet geschuwd. Angst zaaien: je kunt onvruchtbaar worden van inenting, of autisme krijgen! Twijfel zaaien: er is nog niet voldoende bekend over de gevolgen, ons lichaam is geen proefkonijn! Het nut van vaccineren ondermijnen: mazelen is gewoon een kinderziekte! Motieven in twijfel trekken: het is een grote geldmachine voor de farmaceutische industrie! En ze komen met eigen 'onderzoek'.

Het gevolg is twijfel, in elk geval bij een deel van het publiek. Misschien zit er wel een kern van waarheid in? En omdat we mazelen allang niet meer zien en baarmoederhalskanker zich pas decennia later openbaart laten mensen zich niet of niet meer vaccineren.

Wat doe je dan, als wetenschapper? Actief proberen nepnieuws en onzinnige standpunten te bestrijden?

Roland Pierik, hoofddocent rechtsfilosofie aan de Universiteit van Amsterdam en lid van de Gezondheidsraad, zoekt het publieke debat op. Hij schrijft opiniestukken over het vaccinatiebeleid in *NRC Handelsblad* en *de Volkskrant*, voerde afgelopen weken gesprekken op Radio 1 en BNR en schoof twee keer aan bij *Nieuwsuur*. En ook vraagt hij zich af of een discussie met de *usual suspects* van de antivaccinatiebeweging in een praatprogramma op televisie wel zin heeft.

Ook Pierik vraagt zich af of een discussie met de antivaccinatiebeweging wel zin heeft

Als wetenschapper ben je geneigd misvattingen recht te zetten. Nee, de farmaceutische industrie zit hier niet achter. Nee, uw dochter krijgt er echt geen autisme van. Het gesprek wordt een welles-nietes, gaat alleen nog over waarheidsclaims in plaats van over het belang van vaccinatie.

Het gevolg daarvan is dat een deel van de kijkers denkt: de waarheid zal wel in het midden liggen. Er is twijfel gezaaid en dat leidt tot een kleinere vaccinatiegraad. Kortom, door het debat aan te gaan, ondermijn je je eigen doel. Dat is voor een wetenschapper een moeilijk te verteren conclusie.

g.tendam@parool.nl

Geert ten Dam, voorzitter van het college van bestuur van de Universiteit van Amsterdam, en Damiaan Denys, filosoof en hoogleraar psychiatrie aan de UvA, schrijven om beurten op deze plaats een column.